unitha P. Swamy

evanur S. Guru

Multimedia Processing,

Communication

حقوق تخصصي دانشگاهي و بين

. شتهای است که می کوشد به تحلیل نظری و علمی

روابط حقوق و جامعه، سياز مان اجتماعي نهاد حقوق

ررز (نظم یا نظام) کنشهای متقابل اجتماعی موجود در این عرصه ومعنایی که مردم به واقعیتهاو پدیدارهای

₽ Sp

يك نكته از اين معنى

۳- ارتباط گران سنتی: ارتباط گران سنتی طیف وسیعی از عناصر آموزش دیده، متخصص و باتجربه تا افراد فاقد تجربه و

شـیوههای گوناگونـی بـرای بیــان و انتقال پیامهٔای خود سُود میبرند وعظ، خطابه

پیام سے رہ ہے رہیں و سےخنوری، تعزیه خوانی، نوحه خوانی، نقالی، شاهنامه خوانی یا هر گونه ارتباط .

ه است. ار تباطات رسانهای

رسانهها امروزه از نظر شکل و مُحتوا نفاوتهایی دارند و متناسب با این روش،

راههایی جهت ارتباط به وجود آمده است. ارتباطات جمعی با تأثیر پذیری از جنبههای

مختلف تکنولوژی دیجیتال و فرصتهای

بهدست آمده دســتخوش تحولات سریعی شــده اســت. در دنیایــی کــه دســتخوش تغییرات است، کار و شیوههای ارتباطات هم به شکل طبیعی دستخوش تحولات

مىشـود. شـناختن اين تحولات مى تواند زمینه های استفاده مفید از رسانه را ارتقا

سواد رسانه

منظـور از سـواد رسـانهای مجموعه فنون و تکنیکهایی اسـت که مـااز طریق آن قادر

پیامهای رسانه ای ارتباط برقرار کرده و

ب ۱ کار برا در برابــر پیامهای رســانه قدرت تشــخیص موضوعــات را داشــته باشــیم. هدف ســواد

رسیانهای، ایجاد توانایی در افراد برای کنترل برنامهریزیهای رسانهای است. رسانهها ما را

به گونهای تربیت میکنند تا زندگی خود را

براسیاس زمان پخش برنامههای آنها تنظیم کنیم. کسیانی که مهارت سواد رسانهای خود

را توسعه ندهند، گرفتار جنزر و مد پیامهای

تغییراتی میپردازد که در رسانههای جمعی روی می دهد یکی از عمده ترین این مسائل هماناایجاد

چالشهای جدید برای کارورزان رسانهها و تمام

بحش دوم: به روش های علمی که ریشه و بنیان

تاب است،همراه بامدل هاو نظریه های کلاسیک در مطالعه ارتباط جمعی می پردازد. همچنین

مطالعات حدید به طی موثب ی جریان نظریه و

مخاطبان دررسانه هااسن

ے ر عری میشــویم بهعنوان مخاطــب فعــا

امروزه با پیشرفت تکنولوژی اش سروره بد پیشترت معنوبوری است است هــر روزه در معرض پیغامهــای مختلفی قرار می گیرند، ارتباط با هر شـخص یعنی ارسال پیامهای متفاوت برای گروه خاصی از مردم.

تخصص، حرفهای و غیر حرفهای ۴- شــیوه عملکــرد ار تباطــات س

چهرهبهچهره اس

00000 UDIEN

جامعه شناسي حقوق

درنگنامههاییبرعدالتاجتماعیوحقوقانسانی

Media Theory

برخورداراست.

از حمله متفکرانی است که در گفتمان سازی با

· أَثُـارُش رابا توجه به مستندات اجتماعي و

نوشستارهایش جسداب و دوتساه هسستند و در کو تانودیسی سیاسی اجتماعی یدخلولایی دارد.
هاز در هم آمیختن موضوعات پر همیز می کند
و از معدود روزنامه نگاران دلسوز و به قول معروف
متعهد ایران است که در روشمندسازی فرهنگ

رسانه ای نیز تلاش هایی مفید به انجام رسانده است. به نظرم این مــوارد از جمله مواردی اســت که آدم را

ترغیب می کندیک کشکر آدم دلسوز را دریک انسان ببیند. حالا با هم مسرور می کنیم آخریس کتابش را.

اگر موافق باشید بخشــی از مقدمه کتاب را با هم مرور

بادداشتها در ۸ سپ فصل و به تر تیب تاریخ نوشته

سُدن در کنار یکدیگر قرار گرفتهاند. هرچند این

سرفصلُ ها با یکدیگر تلاقی دارند و نیز ممکن است

واقعيتهاى قابل تجزيه وتحليل مستندمي سازد.

• نوشــتارهایش جــذاب و کوتــاه هــ

ديگر اصحاب انديشه از سعهصدر و تحمل بسيار بالايي

جتماعى را دنبال مَى كُنْنَد. اما بهذ که بیش از همه بحث حقوق و جامعه شناسی را در کنار یکدیگر قرار میدهد همانا ضرورت درک عم حقوق انسانی و استیفای حقوق معمول شهروندان از طبقه حاکم است. بدون شک آمروزه یکی از مشکلات بزرگ جهان وجود دولتهایی دیکتاتور و غاصب حقوق مردمی است که ذیل عناوین عدالت اجتماعی و برابری، ی ترین ظلمها را به شــَهروندان خود می کنند يار تايد نمونه قوى اين نوع از دولت هاه پرت کر اندیشــمندان قلمروهای فرهنگ و جامعهشناســ با پرداختن بــه مباحث روشــنگرانه حقوق انســان شهروندان را در یاری رساندن به یکدیگر و پیشرفت

. علوماجتماعی وجامعه شناسی را به خوبی می شناسد.

•اندیشه و نگرش او بر مبنای اصلاح امور ا

و جامعه شناسی حقوق است. از جمله ویژگی های این متفکر می توان به حضور مستقیماش در فراز و فرودهای اجتماعی کشور اشاره داشت. در نظام روشنفکری جهانی چندطیف روشنفکر وجوددارد که معمول ترین أنها در كشور ما شناً حته شده اس ت: کنار گودنئا و فرمایشهای طاق و جفت دادن. یکنی اُز متفکران همان روزهای گذشته نام این دسته از روشنفکران مُارا پَهَلوان پنبه گذاشتَّه بود. حال اَنُ که به قُولَّ ژان پل سار تر قرن پیش قرن روشنفکران بود.امااین که

از این اندیشمندان امروز ایران در حوزه علوم اجتماعی

ِشنفكرانُ ايراني چه كردهاندُ خود بحثُ جذابي است وسنفحرں یرسی ہے۔ ہر کەامیدواریم بشوداز آن سخن گفت و نوشت عباس عبدی در مقام یک روشنفکر دینی چند

0

ـه درخصوص حقــوق فــردی واجدً

میدهند. این گروه از روشنفکران و اندیشمندان را باید

با همت شگرفشان تحسين گفت. عباس عبدي يكي

"گ حقوقی می دهند، بپرداز دو اُنهارافهم و تبیین کند. در میان بزرگان جامعهشناسی پر آواز تر از ماکسوبر کمتر کسیے رامی توان یافت که هنوز هم کتابهاو مقالات کسیے رامی توان یافت که هنوز هم کتابهاو مقالات جامعه شناسي وبهويزه جامعه شناسي حقوق در آستانه قرن بیستویکم به بررسی جدی آرای او بپُرداز د. دلیل ری... کرد. این امر، گذشته از نبوغ شخصی این فرد، به تحصیلات همه جانب و دانس فرهنگستانی وی بازمی گردد. م نس وبراستاد حقوق، جامعه شناسی واقتصاد سیاسی بود. امروزه در سراسر جهان بسیاری از جامعه شناسان به علاقه مدداند باشد. ماكسوبراستادحقوق،جامعهشناسي وأقتصادس و علاقهمندان در مباحث سیاسی، فرهنگی، اجتماعی

«در اولین یادداشت مطبوعاتی خود در روزنامه کیهان در سال ۱۳۶۴، مهمترین چالش آن روز عرصه سیاست را که معرفی نخست وزیر به مجلس بود، مور د ... بحث قرار دادم که از زاویه حقوق و ساختارهای غالب حقوقی در قانونهای اساسی کشورها بود.امروز که به گذشته نگاه می کنم، همین یادداشت را معرف علاقه خود به موضوع حقوق از گذشته میدانم. این علاقه با حضور م در دفتر تحقیقات اجتماعی دادستان کل، رمینه عینی و مسئولیتی هم پیدا کرد و پژوهشهای زمینه عینی و مسئولیتی هم پیدا کرد و پژوهشهای من در آن جا درباره مسائل گوناگون از جمله قتل عمد

. و حقوقـــی از آندیشــههای او متأثر هســ

و تأثیرُ زندان برُ زندانیان عمومی ُ و بالاخــره بــا کتــاب «مباحثی در جامعهشناســی حقوقی» که ر . ،رباره شـکاف میـان واق حقوق در ایران بود، تداوم یافت. با حضورم در روزنامه سلام، یادداشت های حقوقیی را آغاز کے دم و صفحہ حقبوق را برای اولین بار (تا آن جا کـه به خاطر دارم) در روزنامه سـلام شـکل دادیم و بحث حقوق و حاکمیت حقوق و قانون و تأکید بر حقوق ری رہے ہو صوفی ملت ہے محبوری اساسی در مقالات و یادداشتھای روزنامه تبدیل شُـد در جریان دوم ُخرداد نیز بر وجود عنوان

روزنامهٔ ها و شــَبکه های تلویزیونــَی در سراســر جهانُ ضرورت رشــد فهم ما در زمینه رسانه هااحساس می شود. اگر از علاقه مندان به حــوزه ارتباطات و به طور اختصاصی

نظریهٔ های مربوط به رسّانهٔ هستید خوانّدن کتاب نظریههای رسانه انوشته دکترسیدمحمدمهدی زاده که به

اندیشههای را بچ و دیدگاههای انتقادی مربوط به آبی جوزه

كتاب ترجمه متون خارجى ونظريات خودرابه زبانى ساده

و قابل فهم برای دانشجویان نگاشته است. این کتاب یکی از منابع اصلی کارشناسی ارشد علوم ار تباطات نیز هست.

اکثر کتابهای نگاشته شده در این حُوزه زبانی پیچیده و گاه غیرقابل فهم دارند زیرا ترجمه آنها به زبان فارسی بسیار

ار " اتوصیه میشود. دکتر مهدیزاده در این

كتاب رسانه

فعالیت کردم، به هیات پیگیری و اجرای قانون اساسی مربوط می شود که از ابتدا و در تدوین چارچوب کلی آنُ وُ نیز انجام بخشے از امور اُجرایی و پژوهشی آن فعال بودم. کتاب معمای حاکمیت قانون بخشی از کار پژوهشی من مربوط به این حوزه است. پس از سال ۸۴ نیز کوشیدم که به تناسب نگرش فوق را در نوشته های المراكزين خرد بازتاب دهم. نقد حقوقي

از منطُـرُ جامعهشناســي كمُک موثــرى به فهـــم مــا از واقعیات موسری به مهنده است از اجتماعی می کند. ایس نقد به ویژه در دولتهای ایدئولوژیک که می کوشند واقعیت و رفتار و مناسبات مردم را در قالبهایی از پیش تعیین شده بریزند اهمیت ستری ــرــ. نقد حقوق شـــامل چند محور كلى است. النف: نقيد قواني:

ماهوی و فلسـفه حقوقی حاکم بے آن. ب: نقد قوانین شکلی و آیین دادرسی. ج: نقد ساختار کیلات قضایسی. د: نقــد رفتارهــا و ارزشها و

-تآنمیپُردازد

دشوار است ولی یکی از ویژگیهای اصلی و مهم این کتار

زبان ساده وقابل فهم آن است. از آن جایی که طبق روال کارهای دانشگاهی منابع در پایان کتاب ذکر شده این کتاب خوداز کتاب شناسی خوبی برای مطالعه بیشتر خوانندگان

ىسىر تحول تاريخى نظريههاى ارتباط رابيان مى كند

سپس سیر د نون دریایی سرچه سی رسید سرد بیان می کندو و نظرات اندیشــمندان را در سیر این تحول بیان می کندو در فصول بعدی کتاب به نظریههای مختلف در مور در سانه

می پردازدوازابعادی متفاوت به جنبه های مختلف آن از جمله نظریه های اقتصادی، سیاسی و نظریه های تعامل گرایی و

ساختیایی و فمنیستی و .. می پردازدو در نهایت در فصل آخر کتاب نظریه رسانه های جدید را مطرح میسازد

در ُحوزُهار تباطات ورسانه برخُوردار است.نویس اول کتاب ابتدابه تعریف رسانه ونقش واهمیت آ

يادداشتهايي درباره جامعهشناسي حقوق سیاست جنایی میشــود. هم

سیست جندیی می سوده مصحیدین مصحم بر این بید فلسفه حقوق را نیز در یک نظام حقوقی نقد و بررسی کرد قوانین شکلی به شیوههای اثبات ادعا، برابری حقوق، حدود مسئولیت جزایی و مدنی، مراحل رسیدگی و ... مربوط می شود که اهمیت فراوانی دارد. همه اینها از خلال رسیدگی در سازمان و تشکیلات قضایی اعم از قضات، استقلال

آن، وکلای دادگستری و... صورت میگیبرد. بالاخره نگاه صورت بی بیسرد. به ویژه و رفتـار حقوقی مـردم به ویژه در جوامعــی کـه شـکافهای گوناگـون فرهنگــی، مذهبی، جامعه شناسي خانواده نــى و... دُر آن وجــود دارد اهمیت خود را دارد. این ۴ محور در عمل به هم تنیده هستند و جدا کردن آنها به سختی ر بست حرس به بست کی صورت می گیرد. مجموعه حاضـر دربر گیرنده یادداشــتهایی اســت کــه

. طی ۷ســال گذشــته (از سال ۵۸ تا ۹۲) در زمینه امور مربوط به حقوق نوش نوشتههایی که بیشتر از منظر جامعه شناسی هستند تا از منظر حقوقی و قانونی این مقالات و

در هر کدام موضوعات متنوعی مورد بحث قرار گرفته باشد. همین طور احتمال تکراری بسودن برخی از موضوعات وجود دارد، ولى در مجموع به نظرم رسيد كه ارايه آنها در قالب موجود، براي استفاده مخاطبان د. ایس نوشته ها در تارنمای آینده (Ayandeh.ir) نیز منتشر شده است و در برخی از موارد کامنتهای بسیار خواندنی خوانندگان عزیز (Ayandeh.ir) نيز منتشر شده اس و پاســُخهَای مرتبطُ بنده نیز در ذیل آنها درج شده که میتوان به

بقدمه أي بريزوهنو در

درايران

همان تارنما مراجعه کرد. کتاب حاضر در حقیقت مجموعه ای از مقالات و یادداشت هایی است که برای رسیدن به اندیشهای حقوقیی و نظاممنید در جامعه یران ما تدوین شده است.» فعال سیاسی در مقدمه کتاب اشــاره مي كند كــه اين كتاب نوشته شده مولف در ۷سال ت. البته نزديك

ت دیگر نیز به مرور زمان و تا حد ممکن در قالب عناوین گوناگون کتابهایی دیگر به خوانندگان فهیم تقدیم خواهدشد.

کتاب نوشتهاند. این کتاب شامل ۴ بخش و چندین فصل است. این کتاب ازجمله منابع پ یا کی دانشـجویان رشــته ارتباطات و مفید بــرای دانشــجویان رشــته ارتباطات و روزنامهنگاری و کلیــه علاقهمندان به مباحث ر . ار تباطات سنتی نوعی از ار تباطات است که بر پایه باورها، تاریخ، فرهنگ و عقاید عمومی جُامعه شُـكل گُرفته و در عين حـال آنها را ترويج و تقويت مي كند. ايـن ارتباطات غالبا میان فردی و چهره به چهره است. در این نوع ارتباطات دریافت و عکس العمل مخاطب سریع و آنی است و ارتباط دوسویه و متقابل

EFFECTS

رتی راحتی برقرار می شود. ارتباطات سنتی چند مشخصه بارز دارد: ارتباطی مستقیم، رودررو و صمیمانه به

کتاب در آمدی بر ارتباطات سنتی در ایران توسط دکتر مهدی فرقانی نوشته شده است. دکتر کاظم معتمدندژاد مقدمهای بر این

۰۰۰ می رود. ۱۶ آغاز زندگی انسـان همزاد و همراه آنان

و بی واسطُه فردی و گروهی اطلاق می شود *این طیف از ارتباطات به رغم ظاهر ســاده و ابتدایے شان قادرند کار کردهای پیچیده و ، داشته باشد.

منوعی داسته باسد. دکتر فرقانسی در این کتاب تقسیم بندی قابل توجهی از ارتباطات سسنتی ارایه دادماند. از نظر ایشسان می توان ارتباطات سنتی را در ۲ زمینه برشمر ده شده زیر مور د ملاحظه قرار

۱ - مراکز و نهادهای ارتباطات سنتی: مراکز ساجد، تكايا، حس مىنوعى مانند مساجد، تكايا، حسينيهها، مجالـس روضهخوانـي، بــازار، بازارچههاى محلـي، قهوهخانههـا، حمــام عمومــي، سینی ها، دید و بازدیدهای میان افراد

خانواده ۲ پیامها و محتوای ار تباطات سنتی: پیامها متنوع و متفاوت است و شامل مضامین مذهبی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی

رُسانه میشوند.

تاريخشناسي ارتباطات سنتي محدثه سحرخيز

نظريههاي ارتباطات

کتاب نظریههای ارتباطات نوشته ورنر جی سورین و جیمزدبلیــو تانکاردبــا ترجمه دکتر

علير ضادهقان است. رر این کتاب توسط انتشارات دانشگاه تهران منتشر شده که چاپ نخست این کتاب سال ۸۸ وده است و تا به حال نیز ۶ بار تجدید چاپ شده، خرین چاپ این کتاب در سال ۹۲ است.

رت ب پ یک ب ر ک م موضوع کتاب طراحی و معرفی نظریههای ارتباطات و تحول یافتن نظریات ارتباطی است. این کتاب علاوه ب ویژگی هایی که از لحاظ

.... معرفــی موضوعــات نوین در ارتباطات دارد بیان رسـایی دارد و هُر نظریه را با خاستگاه آن و پژوهشهای مربوط ر پروسس سے مربوب به آن معرفی می کند. هـدف و مخاطـباین کتـاب بنـا بـه گفته

دارند.» برتری این کتاب ت به دیگر کتابهانیز بنا به ادعای مؤلفانش در مقایسه با دیگر کتابهای ارایه شده در زمینه ار تباطات است که می تواند یکی از کتابهای . جامع در زمینه نظریهها باشد و کتابهای دیگر نيزمي توانندمكمل أين كتاب باشند. ن کُتاب در ۱۸ فصل به ۷ بخش تقس

که به مباحث مختلف در زمینه ارتباط جمعی

در بخش اول: علاومبر پرداختن به مسائلی که پژوهشگران باآن روبه روهستند، به شکلی به

ىسير و فرآيند رسانهای مـــورداســـــعاده فـــرار میگیرند و چگونه این نی میرند و په وحه یی پژوهشها در مورد این فعالیتها اثر می گذارند. روشهای اندازه گیری، نرضیهسازی و <u>پژوهش</u> ئســترش پيدا مىكند که بخشی از علم ارتباط جمعی است، محدودهای از آن در این

رایت تفاده قــرار

بخش پنجم:اجزاىنظريه كلى ارتباط در تعيين . پ پ ۱۰۰۰ کری کرد و تفسیر واکنشها نسبت به پیامهای رسانه. بخش ششچ:به مسأله قدر ترسانه هامی پردازد . ت ۱۰۰۰ و ۱۰۰۰ و ویژو و این که چه کسی مسئول محتوا است و چگونه محتوابر مااثر می گذارد.

بخشهفتم: یک نتیجه گیری کلی که دانشجه بزرگ»از حوزهار تباط جمعی کسب می کند.

می پسردازد. ایسن کتساب از جملسه کتابهای مفید برای دانشسجویان رشسته ارتباطات علوم اجتماعی است. موضوعات اصلی این کتاب در ۴۲ متن تجربی از مجموعه متونی برگزیده شده که طی ۱۰سال جمع صورت پذیرفته است. تحلیل گفتوگوی خبری، گفتوگوی سیاسی، گفت وگوی ورزشی،

گفتوگوی جوانان، گفتوگوی معمولی و گفتوگو با شخصیتهای مهم و تاثیر گذار از دیگر مباحث این کتاب

طراحي گفتوگو براي رسانه

، «گفتوش رسانهای، نوشته اندرو توسلون بـا ترجمـه پرویــن حیــدری ازجمله کتابهای ارزشمند در توزه دانش رسانهای است. گفتُو گوهایسی پرداختهُ شده که در رادیسو و تلویزیون پخش 96 می شوند. این کتاب با توجه به سبک برنامهها از قبیل تفسیر، گفتوشنود، مصاحبه و مناظره

్ట్రి (6

به چُیســــتی و چگونگی طراحــی گفت و گو در گونههای مختلف برنامه برای مخاطبان رســـانه

محدثهسحرخيز